

Postal des de Marienbad

Àlex Gutiérrez

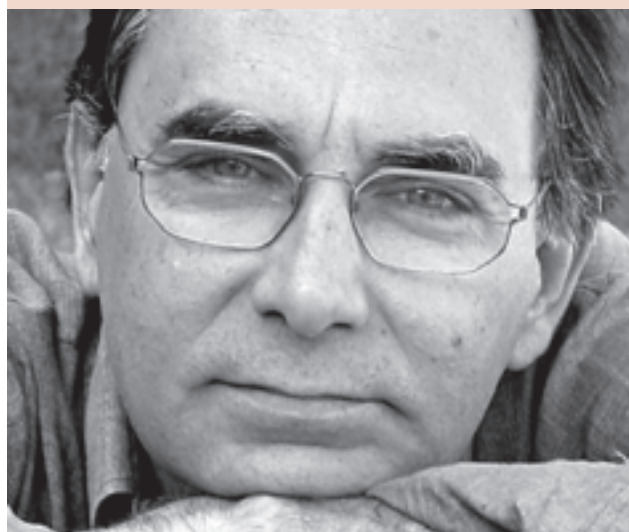
“Cada una de nosaltres és mil dones i no pas una”, li diu Sílvia –una amiga– a la protagonista de *Sorres blanques*. I Jordi Coca ha posat negre sobre blanc les mil dones que podria ser aquesta dama, que a estones es fa dir Maria, Júlia o Aurora, i que aquí convindrem a anomenar Dona. La Dona en qüestió surt de casa pensant que és el darrer cop que ho fa, perquè vol abandonar el seu Marit, a qui atorgarem també la majúscula per allò de la paritat políticament correcta. El cas és que el Marit és un dèspota amb pell de vellut que desperta l'admiració entre les femelles i l'enveja entre els mascles ja que tot ho pot, preferiblement a cop de talonari. O sigui: un infeliç que tot ho compra i que no s'atura per por de veure's reflectit en algun mirall o, pitjor encara, que la imatge no li retorni la vana admiració que desperta pertot. La Dona ha decidit deixar-lo i retrobar-se, perquè un fàstic vital l'atenalla (“En somnis veig la fatiga d'ahir com un ésser real. Era un ésser viu, corpori com jo mateixa, i en sentia l'alè d'animal a la galta. Després, la bèstia era dintre meu, m'habitava i jo em sentia molt dèbil”). I, així, la veiem sortir de casa el dia D. Però... hummm... no sembla que acabi de sortir i Coca ens ofereix un i altre cop la narració d'aquest moment, protagonitzat per variacions de la mateixa Dona.

El llibre té una estructura admirable i el primer que crida l'atenció d'aquest *tour de force* coquià és la capacitat de ser alhora estàtic i mòbil. L'escena sembla repetir-se manta vegades, però hi ha evolució: els anys passen i potser no estem assistint a un dia concret sinó a la repetició de l'exercici mental que la Dona fa cada dia quan surt de casa, sabedora que acabarà tornant a la seva cel·la matrimonial. L'estructura recorda prou les de la *nouvelle roman* i Coca sembla haver-se inspirat en els passadissos laberíntics d'espesses moquetes de *L'any passat a Marienbad*, per convertir el llibre en un estrany passeig al costat dels neguits d'una Dona on tot acaba tornant-se “del grandios color del sacrifici”. El marit, a banda d'un dèspota més o menys dissimulat, és un cínic que rebutja els sentiments. “Només els cínics o els imbècils parlen d'amor”.

Ella mateixa acaba dubtant de la naturalesa del seu amor, i arriba a pensar que és “una expressió que el món modern ha volgut engrandir més enllà del que correspon”. En realitat, però, tot plegat és una excusa vana per no sentir-se culpable a l'hora d'encastar-li unes molt senyores banyes.

L'amor com a sistema de dominació és un dels temes que Coca ha explotat amb més encert. I darrerament aquest és el fil que cus les seves trames. Aquí l'autor torna a estar en forma, si bé no aconsegueix l'equilibri de *Lena*, la seva obra més intensa. Però sí que deixa enrere l'ensopegada de *Cara d'Àngel*, en què el protagonista massa galdós llastava tot el llibre. Aquí la Dona és torbadora i d'una intel·ligència terrible, gairebé anglesa. El seu nivell de ferotgia intel·lectual potser cal pouar-la del mateix autor. Sobretot quan engega declaracions on Coca en persona sembla per un moment emergir rere la màscara del personatge i descobrir el seu joc: “Catalunya és un mercat de gent poc fina i massa interessada en els diners, que sent un menyspreu profund, dissimulat però profund, per la cultura i per qualsevol manifestació artística; és un territori d'hipòcrites”.

Ignoro fins a quin punt aquesta novel·la pot tenir tirada comercial, perquè és de lectura difícil i avui s'estila més la pastura plàcida i innòcua, així que *Sorres blanques* potser alimenta més el ressentiment que descriu la cita anterior. Però el lector exigent trobarà gratificant aquesta obra, d'una musicalitat en la prosa admirable (provin de llegir-la en veu alta) i d'un nivell lèxic treballat sense caure en l'hermetisme. Qui no s'espanti per encallar-se en una escena repetida un i altre cop, podrà començar a distingir com el temps, tot i contingut en un aparent estatisme, passa i empeny la Dona, el Marit i l'amiga cap als seus respectius finals.

Jordi Coca

Neix a Barcelona el 1947. Comença a estudiar art dramàtic, i ho compagina amb diverses feines. També inicia la carrera de Filologia Catalana però no l'acaba. Ha treballat molts anys a l'Institut del Teatre com a tècnic superior d'ensenyament, i hi ha fet feines de professor, de responsable d'activitats culturals, de cap del Centre d'Investigació i Documentació i de director, durant el període 1988-1992. Ha editat, entre narrativa, traduccions i assaigs, una trentena d'obres, a banda de col·laborar a la premsa i a la televisió.

Autor_Jordi Coca

Editorial_Edicions 62

Pàgines_192